

Andries-Jan de Boer: 'Als boer heb je belang bij een hoog voersaldo per koe'

Minder eiwit, meer melk

Nu de quotumgrenzen zijn vervallen, is groei in melkproductie op verschillende manieren mogelijk, ook zonder groei in koeien. Diverse binnen- en buitenlandse specialisten belichtten op de themamiddag 'Melken zonder quotumgrenzen' hun visie op groei in de melkveehouderij.

tekst Ivonne Stienezen

Wat voor type bedrijf past bij je? Dat is de eerste vraag die je jezelf moet stellen wanneer je als melkveehouder plannen hebt om te groeien', stelt Andries-Jan de Boer, zelf melkveehouder en onafhankelijk adviseur. 'Uiteindelijk ben je boer om een privé-inkomen te genereren', zegt De Boer tijdens de themabijeenkomst 'Melken zonder quotumgrenzen'. Veel bedrijfsadviseurs uit de melkveehouderij lieten zich door De Boer en andere sprekers bijpraten op de themamiddag georganiseerd door Speerstra Feed Ingredients in Follega. De Boer zette uiteen hoe je kunt kijken naar groei. Bete- kent meer melk ook meer inkomen? Welke beperkingen zijn er om meer melk te produceren? En wanneer draait een bedrijf optimaal en met welke kengetallen meet je dat het best? Op dergelijke vragen probeerde De Boer antwoord te geven.

Inzicht in kengetallen

Het voersaldo is volgens De Boer een heel nuttig kengetal. 'Als boer heb je belang bij een hoog voersaldo per koe. Het is daarom belangrijk dat je steeds weet wat je voersaldo is. Je moet gedurende het jaar weten waar je staat en niet alleen aan het eind van het jaar de balans opmaken.' Veehouders die de kostprijs goed in de vingers hebben, halen volgens De Boer de

Andries-Jan de Boer:
'Je bent boer om een inkomen te genereren'

beste resultaten. Hij liet een overzicht zien van de kostprijs op een willekeurig bedrijf, met een break-evenmelkprijs van 40 cent per liter. Bij een melkprijs van 35 cent komt dat bedrijf bij elke liter 5 cent tekort. Gaat het bedrijf een ton extra melk produceren waarbij de voerkosten (aankoop krachtvoer, 11 cent per liter melk) gelijk blijven en voornamelijk extra kosten worden gemaakt voor mestafzet (5 cent per liter melk), dan ligt de break-evenmelkprijs voor die extra ton op 17 cent per liter. Dat is een positieve marge van 18 cent, dus in totaal 18.000 euro. Maar als voor die extra ton melk ook ruwvoer moet worden gekocht (8 cent per liter melk) en extra

Clay Zimmerman:
'Koeien hebben een aminozuurbehoefte'

(vreemde) arbeid moet worden betaald (5 cent per liter melk), dan is de marge voor die extra ton nog maar 5 cent. Als er vervolgens ook nog gebouwd moet worden om extra koeien te huisvesten (4 cent per liter melk), dan is de marge negatief. De berekeningen maakten duidelijk dat veehouders goed moeten weten met welke getallen ze rekenen en of die getallen wel de hele realiteit laten zien.

Stikstof reduceren

Melken met minder input van eiwit, daarover gingen de twee volgende lezingen. Gozewijn Janssen van Vilomix liet zien dat etherische oliën (oliën uit bepaalde planten) effect hebben op bacteriële omzettingen

in de pens. Bepaalde oliën remmen de chemische splitsing van aminozuren in de pens. Daardoor wordt minder ammoniak gevormd en komt er meer eiwit beschikbaar in de dunne darm. Het Vilomix-product ProtiSpar kan volgens Janssen tot 750 gram per koe per dag besparen aan sojaschroot.

Ook in de VS is veel gewerkt aan het beperken van eiwit in rantsoenen voor melkvee. Clay Zimmerman, eiwit-specialist van voersupplementleverancier Balchem, laat zien dat rantsoenen met minder eiwit (13,5 procent ruw eiwit) zorgen voor een hogere stikstof-efficiëntie, waarbij de melkproductie er niet onder heeft te lijden. Het verminderen van het eiwit in het rantsoen verbetert de winstgevendheid van het melkveebedrijf en zorgt voor een reductie van de stikstofuitstoot naar het milieu. Zimmerman waarschuwde dat verse koeien pas na 40 dagen op een laag eiwitniveau gezet mogen worden. 'Anders komt de lactatiecurve van de koe niet goed op gang, dan loop je de hele lactatie achter de feiten aan.'

Veehouders die heel scherp willen voeren op eiwit, kunnen ook gebruikmaken van additieven in de vorm van aminozuren.

'Koeien hebben geen eiwitbehoefte, maar een aminozuurbehoefte', stelt Zimmerman. 'Door overtollige, niet-functionele eiwitten te vervangen door limiterende aminozuren, meestal lysine en methionine, kan het totaal aan eiwit in het rantsoen omlaag. Daarbij is het belangrijk dat er voldoende pensfermenteerbare energie in het rantsoen zit om een hoge opbrengst van microbieel eiwit te garanderen', aldus Zimmerman. |